

ning, som Regjeringen f. Gy. har indført af rigt offentlige Instituter og Anvendelse af deres Midler her i Landet under Forhold, hvor der for at afhjælpe Nøden, som man siger, trænges til flere Penge end dem, vi have.

Med disse Bemærkninger skal jeg overlade til nærmere Overveielse, om det er sandt, at de Opgaver, som Demokratiet har stillet sig, ere saa lidt værd, at de efter deres eget Indhold ikke kunne og ikke bør paaagtes, eller om det ikke var et Forsøg værdt at faae Repræsentanter til at gennemføre, om end kun en Del af disse nye Tanker, og derved søge at berede Fremskridt paa Omraader, der nu have ligget brat saa længe. Skulde det gaa for rask frem — jeg tror nu ikke, der er Fare derved, thi der er Stopperne paa mange Veie — saa nærer jeg med den høitagne Finansminister den Overbeviisning, at Folkstemningen nok skal regulere sig selv. I Henseende til den foreliggende Sag skal jeg kun bemærke, at dersom der kun bestod Spørgsmaal i det Smaa, i det Personlige, mellem Folkethinget og Regjeringen, da kunde jeg ikke stemme for Dagsordenen; men da jeg betragter den Stilling, der er tilstede, som en Ulykke for Samfundet, uden at jeg dog skal komme dybere ind paa at undersøge, hvormegen Skyld der ligger der og her, eller dele de to Parter imellem, saa har jeg ogsaa deri en Berettigelse til at benytte ethvert Middel, der enten ad den ene eller den anden Vei kan bringe os ud af den for Haanden værende Forlegenhed. Vi faar saa se, hvad der kommer frem. En Bortvisning af de Bestræbelser, der bevæge sig i Folket — Bestræbelser, der gjentagne Gange har vundet Flertal i Folket — lader sig ikke værfatte ved nogenjomhelst ny Doktrin om Valgrettens Betydningssløshed — jeg kalder den Slags Doktriner ny, fordi de staa i stik Modsetning til, hvad vi for 25 Aar siden hørte fra den Kant, hvor vi nu søge vore Modstandere. Som sagt, disse Bestræbelser lade sig ikke bortviise; men selv om det skulde gjælde en længere Kamp er det min Overbeviisning, at Kampen ikke blot vilde kunne holdes, men ogsaa føres igjennem til Seir.

Finansministeren: Det ærede Medlem, som nu havde Ordet, ytrede den Formodning, at de Ord, hvormed jeg sluttede mit Foredrag i Lørdags, vel nærmest maatte betragtes som en behagelig Spøg, og i Modsetning dertil opstillede han den Formening, at den nu foreslaaede Dagsordens Antagelse enten maatte føre til Ministeriets Afgang eller til Folkethingets Opløsning. Vilde jeg svare i den samme Tone, som det ærede Medlem benyttede med Hensyn til, hvad jeg ytrede, saa laa det jo overmaade nær at følge det Spor, som blev anvist af det ærede Medlem; men det gjør jeg ikke, thi Sagen er den: jeg tror, at jeg forstaar det ærede Medlem og hans Stilling bedre, end han forstaar Ministeriets Stilling og i

det Hele taget Situationen. Jeg tror, at det ærede Medlem mener, hvad han siger; men jeg beder ham til Gjengjæld ogsaa være overbeviist om, at skjøndt en behagelig Spøg til rette Tid og paa rette Sted ikke er udelukket, heller ikke i denne Forsamling, saa var dog den Slutningsbemærkning, hvortil det ærede Medlem sigtede, aldeles ikke Spøg, den indeholdt tværtimod fuldt Alvor, om end i en Form, der ikke var tung; thi fordi man udtaler noget Sandt, noget Alvorligt, behøver man ikke at gjøre det tungt. Der laa en dyb Sandhed deri, og hvis det ærede Medlem og det ærede Thing vilde overveie det lidt næiere, tror jeg, de ville finde, at der deri laa en Nøggle, og den bedste Nøggle til at løse den bestaaende ikke hyggelige Situations Konflikt. Men Sagen er den, at det ærede Medlem stod paa det absolut parlamentariske Standpunkt, og fordi han ikke kan komme bort deraf, er det, at han ikke bedømmer Situationen rigtigt, og derfor anerkjender han ikke det Forsøg, som i forrige Møde — i Grunden ganske uventet, thi jeg havde ikke troet at skulle komme ind derpaa paa den Maade — blev gjort fra min Side paa at give et Bidrag til at formindske Afstanden imellem de forskellige Standpunkter, et Bidrag til en virkelig Forstaaelse af Forholdene, som de for Dieblisset ere. Derfor udtalte jeg mig, som jeg gjorde, om end, paa Grund af at Mødet var truffet saa langt hen, forholdsvis kort. Det er ikke min Tro, at jeg ved nu at gjentage det med andre Ord i dette Dieblis skulde kunne fremkalde en bedre Forstaaelse; men jeg beder det ærede Medlem, — thi det er dog muligt, at ogsaa det ærede Medlem ved en nærmere Overveielse vil erkjende den Sandhed, der laa i mine Ord, — og jeg beder andre ærede Medlemmer at tage de Momenter for Dem, som jeg sidst fremsatte, og gjøre dem til Gjenstand for en alvorlig Overveielse. Det skulde undre mig, om ikke da flere vilde se, at der ligger Sandhed deri. Det ærede Medlem viste ved hele den Maade, hvorpaa han omtalte mit Foredrag, en forunderlig Misforstaaelse deraf. Jeg veed ikke, om det ærede Medlem har læst mit Foredrag i Tidenden, thi saa er hans Misforstaaelse mig endnu mere paafaldende; men selv om han ikke har læst det, er det mig paafaldende, at han saa lidt har forstaaet Tankegangen deri. Jeg tillod mig nemlig at fremhæve, at i en saa eiendommelig Situation, som den nærværende, har det noget Formildende og noget Forsonende — lad mig bruge disse Udtryk lige frem — om man kunde komme til at forstaa, hvori Vanfærligheden ligger. Jeg skal lige saa lidt som det ærede Medlem — det har jeg oftere viist, jeg har viist det i Lørdags og skal vise det i Dag — komme ind paa, hvor Skylden ligger; jeg har min Mening derom, men skal ikke være derved, uden for saa vidt det er aldeles nødvendigt for at betegne Situationen. Det, som det var mig om at gjøre, var at paa-